

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Exegesis Euangelij Matthæi II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

violatum corporis pudorem: & in ore ipsorum non est inuentum mendacium. Non enim potuerunt adduci villo suppliciorum genere, vt dæmonum idola mentiretur deos esse, sed veritatem constantissime professi sunt. Quod ad nostros beatissimos innocentes martyres attinet, eos quidem certum est nullum vnquam mendacium protulisse. Sine macula sunt ante thronū Dei: qui tamen si originis maculam contraxerint, tamen vel circuncisione, vel sanguinis sui effusione penitus sunt expiati. O beatos & verè immaculatos paruulos, in quibus nihil hæsit vitij, qui ante pro Christo & Deo occisi sunt, quam vllam vel Christi vel Dei notitiam haberent, quos sibi Christus in hunc mundum editus martyrum suorum primitias consecrauit, & paruus adhuc paruulos collegit, tanquam iam tum diceret: *Sinite paruulos venire ad me. talium est enim regnum celorum.*

Matth. 19.

EXEGESIS EVANGELII IN EODEM FESTO

Matthæi II.

IN huius diei Euangelio luculenter nobis describitur tum ipse Dominus, tum dum nati eiusque mœstissimæ matris durum & miserabile exilium, quod ob declinandam Herodis reguli scuitiam Rex cæli & terræ propter nos infirmus tolerare voluit: tum beatissimorum paruulorum crudelis ac inhumana necatio, quos idem Herodes humana quidem vsus calliditate, sed plusquam belluina feritate neci dedit eo consilio, quod se speraret inter cæteros etiam illum quem quærebat, sed ignorabat, infantem posse perimere. Atque ô quanta est humana versutia contra Dei consilium. Vnū Christum molitur extinguere, & non solum Christo nihil nocet, sed etiam illos quos se occidisse putauit, potius ad vitam misit coronandos. Inter hæc dilectissimi id primum debetis adsertere, quam tener Dominus noster Iesus Christus huius mundi persecutiones & odia ac iniurias ceperit experiri, quã ab ipso matris vtero pro nostris peccatis Deo Patri satisfacere innumeris perferendis incommodis, subeundis laboribus, tolerandis pœnis & cruciatibus sit exorsus. Verum ad ipsam iam Euangelij explanationē accedamus.

Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens:

Posteaquam enim puerum Iesum in templo obtulerant parentes eius, iam redire parabant in Nazareth. Sub idem autem tempus Deus misit Angelum suum, qui diuini adhuc ignarum consilij sanctum Iosephum admoneret, vt cum puero & matre eius secederet in Aegyptum. Factaque est hæc apparitio sub specie seu visione imaginaria. Solent enim in somnis fieri diuinæ reuelationes, quod tum sensus vacent, & phantasia quietior sit. Sæpius autem huic beatissimo patriarchæ Iosepho Angelus Domini apparuisse legitur, neque id immerito: quandoquidem præcellentis meriti virum eum fuisse multa declarant: vnde iam nonnihil obiter dicturi sumus. Et iustum quidem eum fuisse etiam ante natum Saluatorem, Euangelista Matthæus testatur. Quod si attendas verissimo matrimonio iunctum eum fuisse sacratissimæ virginis Mariæ, qua nihil vnquam sanctius mundus habuit: quæquæ mox Deum paritura erat, nonne hoc ipso omnino persuadere tibi cogaris, nunquam id Deum permissurum fuisse, nisi illi tam singulari virginis & corporis ac animi pudicitia, & morum integritate & vice

Matth. 1.

Reuelationes quando potissimum fieri solite sunt.

Matth. 1. Ioseph excellentia quæta fuerit.

o 2 sancti-

sanctimonia maximè confimilis fuisset, atque ob id dignus planè, qui filij Dei nutritor & pater putatitius, tantæque virginis coniunx fieret? Credamus ergo (nam id quoque ad Saluatoris nostri cedit honorem) hunc reuerendissimum virum virginitate purissima, humilitate profundissima, tum Dei, tum proximi amore feruentissimo, contemplationis gratia haud vulgari, salutis animarum zelo vehementissimo, multisq; alijs præclaris virtutibus & charismatibus instar sponsæ suæ sacratissimæ virginis Mariæ præditum fuisse. Et quia diuinis abunde illustrata fulgoribus virgo beata eum sibi sponsum & virginitatis suæ custodem ac vitæ solatium, itemque nutritium ex se nascituri filij Dei diuinitus datum optimè nouerat, omnemque interioris hominis eius statum non ignorabat, nihil ambi potest, quin eum castissimè & feruentissimè dilexerit. Quomodo enim non posset non modo non vehementer amare, sed etiam præcipua in veneratione habere eum, cui præ cunctis mortalibus id à Deo honoris delatum cerneret, vt filij eius custos & nutritius esset? Quis verò cogitare sufficiat quam ignitas pro illo ad Deum preces sæpè fuderit, quantumq; ipsdem suis precibus illi profuerit apud Deum? Si enim virginem sacratissimam omni gratia & virtute plenam fuisse credimus, qui fieri possit, vt cum continuis vteretur beatissimi Iosephi seruitijs, non rursum illi quicquid potuerit præstiterit, maximè apud Deum, feruentissimè pro illo obsecrando, vt Deus in eo sua dona magis ac magis augmentaret? Nam nisi ita egisset, posset ingratitude argui, quæ ab ea semper longissimè abfuit. Iam si diligenter perpendas tam diuturno eoque perpetuo & admodum familiari vsu tantæ virginis & ipsius quoque filij Dei contubernio, habes nimirum rationem efficacissimam, quæ etiam cogaris credere in omni virtute in dies mirifice eum profecisse ac summe perfectum fuisse. Si enim *cum sancto sanctus & cum innocente innocens* eris, quomodo ille non sanctissimus & innocentissimus habendus est, qui cum sanctissimis & innocentissimis puta matre Dei, & Filio Dei, cui vsque ad vitimum spiritum, vt pater officio, & nutritius beneficio conuixit, assidue versatus est? Porro si attendas eundem Dei Filium eidem reuerentissimo viro & beatissimo patriarchæ semper promptissimè obtemperasse, ac ei patri reuerenter detulisse, sapius quoque eum dulcissimè amplexatum, de osculatum consolatum fuisse (Hæc enim omnia pia mens liberè secum cogitare potest) omnino sentias oportet, non potuisse non summo eum diuinitatis amore accendi, qui tanta tam stupenda & cunctis inaudita seculi in se experiretur beneficia Dei. Non enim fas est putare filium Dei non maxime eum affectisse beneficijs, cuius erga se perpetuam eamque ineffabilem curam, sollicitudinem, ministerium experiebatur. Quam etiâ curam & sollicitudinem beata Virgo manifestè in eo deprehendit, quando filium suum amiserat. Vnde postea eidem inuento sic ait: *Pater tuus & ego, dolentes quærebamus te.* O quid non doleret venerandus patriarcha amisisse se Deum ac Dominum suum in quem vnum totum cordis, & spiritus sui amorem contulerat? Denique si Omnipotens Deus ei quem ad aliquem statum vel officium eligit, etiam cuncta gratiæ suæ dona illi vel statui vel officio necessaria intundit, hunc beatissimum Iosephum ad tantam elegit dignitatem, vt filij sui patrem eum secum vellet haberi, efficacis hinc ratio sum

Amor inter sanctam Mariam & diuini Iosephi quam fuerit castissimus.

Iosephi sanctitas quantam fuerit.

Psal. 7.

Conuersatio pueri Iesu cum Ioseph qualis fuerit.

Luce 2.

potest, summis eum & præclarissimis virtutibus ornatum fuisse. Non enim decuisset talem ac tantum filium, patrem quamuis putatitium se indignum vel saltem minus dignum habere. Minus dignus autem videri poterat, si nõ omni virtute admodum præcellenter instructus atque decoratus fuisset. Sed hætenus de tanti patris sanctitate & præstantia singulari dictum est satis. Utinam eum mercamur habere propitium apud Deum. Tali igitur tamquæ illustri patriarchæ Angelus Domini in somnis apparuit. Sed cur non potius ipsi virgini & matri Saluatoris? Potest dici, quod Spiritus sanctus in hoc deferre voluit sancto Iosepho, vt qui à Deo ad id electus erat, vt tñ Saluatoris, tum Matris virginis curam gereret, etiam diuinitus, qua id ratione fieri opoteret, edoceret? Quid autem angelus sancto Iosepho mandauerit, sequentia verba declarant.

Matth. 9.

Surge, & accipe puerum & matrem eius, & fuge in Aegyptum.

O verè triste nũtium, ipsi quidem S. Ioseph graue, sed virgini matri, præfertim tam teneræ, tam verecundæ longè grauissimum, idquæ non tam sua, quam infantuli Iesu, cuius vicem summè dolebat, causa. Surge inquit. Non licebat Filio Dei in illa tam tenera ætate vel quietum somnum capere, iubetur sanctus Ioseph è somno surgere. Ergo non poterat Deus Pater Filiũ suum tueri, nisi in tenebris fugientem? Sed nolebat parcere amantiissimo vni-genito suo vt nobis miseris, nobis perditis parceret. Vide in hoc ipso immensam erga nos charitatem Dei, vt scias quantum illum amare, quàm illi gratus esse debeas. O quàm verum est, quod per prophetam quendam ipse dicit: *Diligam eos spontaneè?* & per alium: *In charitate perpetua dilexite ideo attraxi te miserans.* Quomodo enim nos vnquam mereri potuissemus tantam erga nos benignitatem Dei, nisi quia ipse suapte sponte, ac gratuita bonitate sua talem se erga nos præbere voluit? Simul autem consideres hic velim, quàm molestum fuerit tum matri virginæ, quæ plus minus sextum decimum ætatis annum tum agebat, tum Domino Saluatori adhuc tenerissimo infantulo, tum ipsi venerando seni Ioseph, tam longinquum & iguotum carpere iter. Vides nimirum, vt Saluator piissimus in ea ætate, quæ omnis laboris & doloris summè impatiens est, laborem & dolorem molestissimum

Osee: 4.
Hierem. 31.

In qua sua ætate Christus passus est.

Fuga Christi pauperissima in Aegyptum qua fuerit.

Attende singula curiosius, Ioseph admonitus ab angelo confestim surgit & matrè excitat. Illa totis concussa visceribus anxia & tremens arripit paruulum Saluatorem & iter accelerat. Puer ita præter solitum excitatus mœstos edit vagitus, non tam sua incommoda, quàm nostra demerita lugens. Ad hoc enim venerat, vt suis immeritis pœnis & laboribus nostra peccata aboleret. Ita iam in tenebris incipiunt proficisci. Interim nulla hic fit mentio alicuius magni apparatus, non famulorum, non curruum, non equorũ, sed Filius omnipotentis Dei cum paupercula virgine, & simplici sene iter ingrediuntur, relicta patria, relicta domo relictis notis & cognatis omnibus. O vos qui semper mollia quæritis, & nihil vnquam molestiæ perpeti vultis, huc quæso oculos animumque aduertite, vt vel tanto admoniti exemplo discatis propriæ salutis causa vel parũ aliquid perpeti, cuius gratia Dei

Filius tanta perferre voluit. Vos delicias experitis, easque in debitas: non enim decet in exilio voluptatibus operam dare, ille cum omnium esset Dominus, & eo nomine omni commodo & quiete dignissimus, tamen dura & aspera amplexus est. Sed quid tibi vult, quod in Aegyptum Dominus mittitur? Vt scilicet impleretur S. Eliaie vaticinium, quo ait: *Be Dominus assemetur super nubem leuem, & ingreditur Aegyptum, & mouebuntur simulacra Aegypti facie eius:* atque vt hoc ipso ostenderetur eum, quem impij Iudaei non essent recepturi à gentibus suscipiendum: quod etiam post eius mortem & ascensionem euidentissimè impletum est, hodieque impletur, quando inuenerunt in ignotis orbis partibus summa cura audacitate Christi fidem amplectuntur, & Saluatorem mundi ingenti cum feruore excipiunt.

Et isto ibi vsque dum dicam tibi.

Hæc verba spiritali significatione non carent. Solet Omnipotens Deus quibusdoque seruis suis subtrahere omnem deuotionem & gratiam sensibilem, omnem piæ affectum & illuminationem internam, & in tantis eos relinquere tenebris vt sibi videantur relictæ à Deo, perinde ac si nullam illiusquam notitiam habuerint. Interim etiam graues & horrendæ sæpè accidunt tentationes, quales commemorare fortè nec expedit propter inexpectatos. Isti ergo in Aegypto degunt, quamdiu tali in derelictione versantur. Sed quidam impatientes, dum diuinam sentiunt abesse consolationem, vanam & temporariam inordinate aucupantur. Tales seipsos liberare volunt, nec expectant donec diuinitus liberentur. Faciunt igitur contra hanc admonitionem Angeli, imo Spiritus sancti dicentis: *Esto ibi vsque dum dicam tibi.* Cum enim gratia sensibilis non ardeat, sed tenebræ & torpor quidam hominem occupant, non debet ex vitæ huius noxijs oblectamentis remedium ac leuamentum quærere, sed fideliter perseuerare Deo ac Domino Iesu semper in animo suo propositam sibi gerens illam Apostoli sententiam: *Fidelis Deus qui non patitur vos tentari supra id quod potestis, sed faciet etiam in tentatione prouentum, vt possitis sustinere:* sicque æquanimiter præstolari, donec visum sit sancto Spiritui ex eiusmodi eum tenebris educere, & reuocare in terram Israel vbi iam Deum & diuina cognoscat & contempletur, ac solius gratiæ affluentia visitetur, & piæ deuotionis affectum recuperet.

Futurum est enim, vt Herodes quærat puerum ad perdendum eum.

Videmus hic dilectissimi, quantum malum sit execranda ambitio. Herodes iste homo alienigena, apud Iudæos dominium atque regnum præter ordinem obtinuerat. Itaque vbi didicit ex Magis natum verum Iudæici regni hæredem & successorem, veritus ne si is à populo agnosceretur, ipse tanquam regni inuasor depelleretur, mox animum ad infantem illum extinguendum adiecit. Atque ea de causa Magis persuasit, vt irent puerum exploratum, ac deinde si quid certi comperissent, ad ipsum referrent, vt & ipse puerum adoraret, imo verò prorsus neci daret. Ita eum iam occupauerat quædam licet iniqua & indebita dominandi libido, vt contra fas & ius omne innoxium paruulum, quamuis legitimum Israelitarum principem extinguere

In Aegyptum
cur Christus
dilatus fue-
rit.
Esaie. 19.

Deum suos
electos sub-
inde exponere
diuersis afflic-
tionibus.

Gratia sensibi-
bilis subtrahitur
quid quisque
agere debeat.
1. Cor. 10.

Matth. 2.

Ambitio in
que mala ho-
minem præ-
cipitet.

re sit molitus. Quod ut facilius posset, simulatum spondet obsequiū, & cuius interitum animo iam conceperat, ei se supplicem fore confiteretur. Ita ut possit in regno perseverare inuictus, libenter Dei legem & præcepta contemnit. Quam pulchro sane in hoc ipso hypocritarum typū gessit, qui cum nihil minus appetant, quam debitum præstare cultum omnipotenti Deo, tamen ut humanam capient gratiam, & hominum laudibus vehantur, opesq; sibi & honores accumulunt, interim foris, quædam ostentant rectè facta & studia pietatis, quæ, nisi eiusmodi iam dicta sperarent, nunquam sectarentur. Verum ut Herodes Christum, quem falso se adoraturum promiserat, nunquam inuenit tamen regnum retinuit, ita & hoc hypocritarum genus nunquam veram potest adipisci salutem, cuius autor est Christus Iesus, eo quod fictè tantum & simulatè eam quærant, licet sæpius quadam præsentis vitæ momentanea prosperitate patiantur, sed in exitium duntaxat suum. Caueamus ergo dilectissimi ambitionis & hypocrisis execranda flagitia. Honores & mundi prosperos successus despiciamus potius quam appetamus. Nam vana sunt & periculis plena. Ita fiet ut non solū non inuideamus, nec quicquam mali machinemur ijs, quibus hæc arrident, sed potius misereamur ac condoleamus, tanquam in maximis periculis constituti: nosq; felices iudicemus, ut quibus tantis malis carere liceat.

Simulatio hypocritarū cuiusmodi sit.

Roman. 8.

Obiter circa hæc Euangelij verba monendi estis charissimi, ut ne quis frangatur ex vobis si dum quippiam boni agere instituit, mox aduersis affligatur. Ecce enim ipse Dominus Iesus Christus ut nos ad perferenda huius vitæ mala corroboraret, statim ab ipso vitæ suæ exordio persecutionibus fatigari voluit: ut scilicet sua patientia nos ad malorum tolerantiam prouocaret. Semper enim omnes conatus boni habent præsertim in initio difficultates & molestias multas: sed propter eas desistendum non est, imo verò tanto viriliter perseverandum, Non enim sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis.

Qui confurgens, accepit puerum & matrem eius nocte, & secessit in Aegyptum. Eterat ibi vsque ad obitum Herodis, ut adimpleretur quod dictum est à Domino per prophetam dicentem: Ex Aegypto vocaui filium meum.

Habemus hic perfectissimæ obedientiæ exemplum. Poterat sanctus Ioseph respondere angelo: Puer tenerrimus est, & mater itidem tenera ac delicata puella: fortassis in itinere præ labore deficient: nec habemus vitæ sustentandæ necessaria, & terra illa cultui dæmonum dedita est. Sed his omnibus omissis ac tacitis, sine vlla vel calcitracione vel dilatione ad iter se accingit. Discamus ergo & nos promptam exhibere obedientiam tum Deo, tum superioribus nostris. Hæc enim ad eruditionem nostram scripta sunt, ut quicquid vel Deus, vel superiores nostri iusserint, sciamus obediendum nobis esse, etiam si interdum minus rationale videatur. Ipsa autem obedientia quanto fuerit velocior, tanto semper & Deo gratior & nobis fructuosior erit. Mansit autè S. Ioseph in Aegypto cum paruulo Dei Filio eiusq; pudicissima matre vsq; ad obitū Herodis. Ergo sanè diuturnū fuit illud exiliū. Possit hic pia fieri inquisitio, quid interim egerint in Aegypto, vnde vix-

Obedientia perfecte formata ubi dilatur.

Obedientia quibus & quando præstanda.

rint, quo hospitio vsi sint, aliq̄ huiuscemodi: sed fatius est, ea vnicuique cum studiosè meditanda relinquere. Habent enim piam & dulcem valde considerationem: nec fructu suo defraudabitur, quisquis exilium Domini sui matrisq̄ eius sanctissimæ libenter erit meditatus. Homines mundo diti & fastidiosi talibus non capiuntur, quia vani sunt.

Tunc Herodes videns quoniam illusus esset à Magis, & iratus est valde: & mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethleem, & in omnibus finibus eius, à bimatu & infra, secundum tempus quod exquiserat à Magis.

Matth. 2.

Magi in somnis admoniti ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuerfi fuerant in regionem suam. Quod quidem principio Herodes ita interpretabatur, vt putaret eos illusos, & eam ob rem nō fuisse ausos redire ad ipsum. Postea verò quam rumor sparsim de illis quæ circa Domini ortum ac præsentationem in templo euenerant, dilatari cepit, peruenitq̄ ad aures regis quid pastores, quid Simeon & Anna de nato Salvatore retulisset, persuasit sibi Magos, vt ipsum fallerent, rem ei certâ indicare noluisse. Quæ propter iram inflâmatus, communè in cunctos Bethlehemiticis & locorum circumadiacentium paruulos tyrannidem exercuit, & qui puerum suspectum nesciret, saltem inter alios vel incognitum trucidaret. Quod tamen non est assecutus, tamen tanta crudelitate vehementissimè piissimum quoque paruuli Saluatoris afflixit, totq̄ illud acerbissimi doloris confodit gladius, quos infantes propter ipsum occidit. Patiebatur enim ipse in omnibus, illi tanquam membris suis, quorum cruciatum & mortem sine maximo tormento sentire non potuit. Sed & parentibus atque cognatis paruulorum, maximè matribus ex animo condolebat. Neque ab hoc tum dolore, tum condolentia Virginem beatissimam immunem fuisse credendum est. Occidit autem omnes pueros à bimatu & infra, id est, ab infantibus duorum annorum vsque ad vnus noctis. Non tamen statim post Magorum discessum eos occidit, sed iam anno euoluto, cum ab Augusto redisset. Quæ causa fuit, vt etiâ in infantes maioris ætatis desuieret. Possit sanè piè credi hos beatissimos paruulos, qui singulari quadam prærogatiua pro ipsa Christi persona, quod de nullo alio martyre legitur, occisi sunt, dum alij martyres pro fide & Charitate Christi perempti sunt, haud vulgarem ob id ipsam in cælesti patria gloriam & beatitudinem adeptos. Cum enim in patientia Christi personam sustinuerint (non enim alium nisi ipsum Christum Herodes cupiebat interficere) citra absurditatem, absque tamen temeraria assertionem existimari licet, eos quoque præmium siue donum quoddam præcellens ac eximium, quod eiusmodi perpersioni respondeat, percepissent.

Lucæ 1. 2.

Tyrannis Herodis impij quanta fuerit in paruulos.

Christus vti patiebatur in pueris pro eo neci datis.

Innocentes singulari mortis gloria sublimatos in cælis.

1. Corin. 12.

Si huius rei quæris rationem, audi Apostolum dicentem: *Diuisiones gratiarum sunt, idem autem spiritus, diu dens singulis*, ac distribuens dona sua prout vult. Christus ergo qui propter se illos occidi permisit, non poterit etiam sua benignitate singulare quoddam eis conferre præmium? Noli in eis exquirere merita, quos Christus sua gratia præuenit. Paruulus editus in hanc vitam paruulos sibi ascivit, electos ante secula, tanquam flores quosdam cælestes & infantie suæ sodales charissimos, qui sicut pro Christo primi occisi sunt.

sunt, ita videntur etiam abundè redemptoris gratiam participasse.

Tunc adimpletum est, quod dictum est per Hieremiam Prophetam, dicentem: Vox in rama audita est, ploratus & ululatus multus, Rachel plorans filios suos. Et noluit consolari, quia non sunt.

Probat sanctus Euangelista scripturæ autoritate longè ante hoc beatissimorum parvulorum martyrium esse prædictum, sicut & alias sæpè scripturæ testimonia adhibet, id què eo libentius, quod Euangelium suum Iudæis hebraicè scriberet, quos putabat etiam diuinorum voluminum sententijs ad credendum promouendos. Quod autem dicit vocem in rama auditam, in excelsis intelligendum est. Cum enim multi occisi sint infantes, atque parentes multi suis orbatii liberis, communis multorum clamor & planctus exortus est, qui etiam cælos posset attingere. Porro quod Rachelem dicit plorasse filios suos, cum Bethleem sit in tribu Iuda, quæ ex Lia potius orta est, de locis adiacentibus, in quibus etiam multi occisi sunt, accipiendum est. Constat enim Rachelem haud procul à Bethleem sepultam: & ideo ratione sepulturæ mater eorum dicitur, qui illis in locis perempti sunt. Siue etiam quod tribus Iuda & Benjamin finitimæ sunt: atque ita dum nō modo in Bethleem, quæ ad tribum Iuda pertinet, sed & in omnibus finibus eius, quos etiam tribus Benjamin quæ ex Rachele duxit originem, attingit, occisi dicantur. Rachel suos plorasse fertur filios per Synecdochen. Et noluit consolari, quia non sunt, quod potest duplicem habere significationem, vel quia non sunt superstitēs, vel quia non sunt extincti, sed potius martyrij beatitudinem adepti. Dubium autem non est, quin dolor vehementissimus & qui nullam ferme consolationem admitteret, illorum infantium matres inuaserit. Sed Herodes impius diuinam non euasit ultionem. Nam & ipse suis liberis miserabiliter orbatii est, & sua manu se interemisset, ni fuisset à quodam præpeditus: breui tamen postea obiit vt Iosephus refert, super omnes infelicissimus. Non enim dignus erat diuinam euadere ultionem, qui sine vlla ratione innoxios paruulos tam immaniter trucidarat, & missum mundo Saluatorem ante extinguere voluit, quam id cuius causam missus erat, id est, humani generis liberationem perfecisset.

Genes. 36.

Beniamin tribus videri ortum habuit.

Herodes crudelis in innocentes quinam occisus sit.

SERMO IN EADEM SOLENNITATE.

Vt mundi huius prospera tanquam perniciosâ contemnenda, & aduersa ceu saluberrima amplectenda sint: & de paruulorum innocentia, simplicitate ac humilitate sectanda.

Surge, & accipe puerum & matrem eius, & fuge in Aegyptum, Matth. II. Quod Dominus noster Iesus Christus ab ipso vitæ suæ exordio præ omnibus delicijs & commodis temporarijs, incommoda, miseriam, laborem & dolorem amplexus est, magno mysterio & saluberrima institutione ac efficacissima per suadendi ratione non vacat. Non multis opus est libris, vnde

p disci-